

Dr. Mücahit KIVRAK¹

¹ BAÜN Edremit Myo

Zeytincilik ve Zeytin İşleme Teknolojisi Programı

kivrak@gmail.com

0505 772 44 46

kutsal kitaplarda ve mitolojide zeytin

Ders Notu: 7

Dr. Mücahit KIVRAK

Mitoloji kaynaklarına göre Athena'ya övgüler yağdırmak gerekir. Çünkü egemenlik için deniz tanrısı Poseidon'un yanında poz verirken, medeniyetin meyvesi diye ilan ettiği ilk zeytin ağacını Akropolis'in taşlarının arasından çıkaran odur. Benzersiz bir meyvedir. Zeytin ağacı bir insanı doğumundan ölümüne kadar rahatlatır ve tanrıçaların yağı, insanın iksiri oluverdi. Zeytin ağacının antik Yunan Mitolojisinde önemli bir yeri vardır. İlk zeytin ağacının tanrıça Athena ile denizlerin tanrısı Poseidon Attica şehri için savaşıırken ortaya çıktığına inanılır.

Zeka, Aydınlık, beceri ve el sanatları tanrıçası Minerva (Tanrıça Athena'nın Latince adıdır) ile Deniz tanrısı Neptün (Poseidon), Atina şehrinin tanrıçası olmak için Olimpos Tanrısı Jüpiter'in düzenlediği yarışmaya katılırlar. Jüpiter, Atina şehrini, kendisine insan soyu içeren yararlı hediye sunana vereceğini ilan eder. Neptün, Atina akropolünün üstünde tuzlu bir göl (deniz) oluşturur . Minerva ise bir zeytin ağacı... Minerva, bu bitkinin, insanlığın yaralarını iyi edecek bir merhem, lezzetli ve bol enerjili bir besin maddesi ve karanlıkları aydınlatacak bir alev olduğunu söyler. Jüpiter, Atina'nın yönetimini, denizden daha yararlı olan zeytin ağacını kendisine sunan Minerva'ya verir. Persler, Atina'ya saldırdıklarında akropoldeki zeytin ağacını yakarlar, ne var ki, ağaç bir gecede tekrar filizlenip ölümsüzlüğünü kanıtlar. Yunanlılar da zeytini koruyucu ve kurtarıcı bilmiş, zeytin ağacına tapınmışlardır.

Zeytin ağacına kutsal kitaplarda da yer verilmektedir.

Çünkü Allah'ın Rab seni iyi diyara, akar vadiler, derelerde ve tepelerde çıkan pınarlar ve kaynaklar diyarına; Buğday ve arpa ve asma ve incir ve nar diyarına, zeytinyağı ve bal diyarına götürüyor, öyle bir diyar ki, orada yoksullukla ekmek yemiyeceksin.“ (Tevrat).

Kudüs'teki Zeytindağı'nda sekiz koca zeytin ağacının İsa Peygamber'in çarmıha gerilişine tanık olduğuna inanılır. İncil'de İsa'nın buradan gökyüzüne çıktığı yazar.

Hristiyanlıkta yeni doğanlar saf zeytinyağı ile vaftiz edilmektedir.

“Allah su ile size ekinler , zeytin ve hurma ağaçları, üzümler ve çeşitli meyveler yetiştirir.
“ (Nahl suresi 16/11).

Yehova tanrı adamı aldı ve işleyip bakması için onu aden bahçesine yerleştirdi. Başlangıç 2: 15

Tanrı yeryüzünü mahvedenleri mahvedecek vahiy 11:18

“Sina Dağı’nda yiyenlere yağ ve katık olan zeytin ağacını var ettik. “(Mü’minun Suresi 23/20)

“Allah yeryüzü ve gökyüzünün nûru olandır. Sanki minber üzerine konmuş bir çerağdır. Billur bir kandil içinde yıldız gibi parlamaktadır. O çerağın yağı mübarek bir ağaçtan çıkar. O mübarek ağaç, öyle bir zeytin ağacıdır ki; ne doğuda ve ne de batıda bulunur. O çerağın yanına ateş dokunmasa bile, kendi kendine uyanıp nûr saçar. Çünkü, O, nûrların üstünde bir nûrdur. Allah insanları o nûr ile doğru yola iletir. “ (Nûr Suresi 24/35).

Kitabı Mukaddesin yazıldığı devirlerde zeytinyağı

Yaygın olarak yiyecek, kozmetik, yakacak, ilaç olarak ve başka amaçlarla kullanılıyordu. Kitabı mukaddes zeytinyağına ya yağ olarak ya da kokulu yağların temel malzemesi olarak 250'den fazla kez değinir.

Kutsal yazılar, zeytinyağının eski İsrail’de tipik bir ailenin yaşamında önemli bir rol oynadığını açıkça gösterir. Zeytinyağı onların beslenme biçiminin ana unsurlarından birini oluşturuyordu ve bu yağın bolluğu bir refah belirtisiydi (Yoel 2:24).

Hem erkekler hem de kadınlar zeytinyağını cilt losyonu olarak kullanırdı. Rut, Boaz’ı görmeye gitmeden önce yağ süründü(Rut 3:3).

Kral Davut da yedi gün oruç tuttuktan sonra yerden kalktı ve yıkanıp yağ süründü ve esbabını değiştirdi ve rabbin evine gitti (2. Samuel 12:20)

Kandillerin kullanılabilmesi için her zaman hazırda zeytinyağı bulundurulurdu
(Matta 25:1-12).

Ezilmiş zeytinin halis yağı çöldeki toplanma çadırını aydınlatmak için kullanılırdı
(Levililer 24:2).

Kral Süleyman döneminde zeytinyağı uluslararası ticarete önemli bir ürün haline
gelmişti (1. Krallar 5:10,11).

Peygamberler krallarını zeytinyağı ile meshederlerdi (1. Samuel 10:1)

İyi ev sahipleri misafirlerinin başına yağ dökerek onlara konukseverlik gösterirdi (Luka 7:44-46).

Hız. İsa'nın örneğindeki marhametli Samiriyeli yaralı bir adamın yaralarını yağ ve şarapla tedavi etti (Luka 10:33-34).

Yağ tıbbi amaçla yaygın olarak kullanıldığından, Kutsal Yazılarda rahatlatıcı öğütlere ve teselliye benzetilir. İsa'nın öğrencisi olan Yakup şöyle yazdı. İçinizden biri hasta mı? Cemaatin ihtiyarlarını çağırırsın ona Yehova'nın adıyla yağ sürüp kendisi için dua etsinler. İmanla edilen dua rahatsızlığı olan kişiyi iyileştirecek ve Yehova onu ayağa kaldıracaktır (Yakup 5:14-15).

Eski Mısır, Eski Yunan ve Roma mitolojilerinde zeytin ağacı ve zeytinyağı kutsanmıştır.

Nuh tufanının bitişı zeytin dalıyla simgelenmiştir.

Tevrat ve İncil’de kutsanarak çok bahsedilir.

Kur’an-ı Kerim’de “mübarek” kılınan bir nimet olarak bahsedilmiştir (Nur Suresi 35. Ayet).

Hatta, insanın kusursuz yaratılışı konusunda Allah, zeytin üzerine yemin etmiştir (Tin suresi).

Tanrı'nın Evinde Yeşil Zeytin Ağacı

İSRAİL topraklarında yetişen bir ağaç vardır ki, onun neredeyse yok edilemez bir ağaç olduğu söylenebilir. Çünkü kesilse bile çok geçmeden kökünden yeni sürgünler verir.

Meyvelerini toplayan sahibine, yağından cömertçe sunar. Bu yağ, yemeklerde, aydınlatmada, hijyende ve kozmetikte kullanılabilir.

Kutsal Yazıların Hâkimler kitabındaki eski bir mesele göre “Vaktile ağaçlar kendilerine kıral meshetmek için gittiler.” Kendilerine ilk olarak hangi ağacı seçtiler dersiniz? Evet, dayanıklı ve cömert zeytin ağacını.—[Hâkimler 9:8](#).

İsrail halkına buyruk ver, kandilin sürekli yanması için saf sıkım zeytinyağı getirsinler. Tevrat mısırdan çıkış 27:20

Musa peygamber 3.500 yıldan uzun bir zaman önce İsrail topraklarını ‘iyi diyar, zeytin yağı diyarı’ olarak tanımlamıştı. ([Tesniye 8:7, 8](#)) Zeytinlikler bugün de kuzeyde Hermon Dağının eteklerinden, güneyde Beer-Şeba’nın dış mahallelerine dek uzanan araziye benek benek donatır. Bu ağaçlar, kıyıdaki Şaron Ovası’nı, Samiriye’nin kayalık tepelerini ve verimli Celile (Galile) vadilerini süsler.

Mukaddes Kitap yazarları zeytin ağacını mecazi anlamda sık sık kullanmışlardır. Bu ağacın özellikleri, Tanrı'nın merhametini, diriltme vaadini ve mutlu aile yaşamını örneklemek üzere kullanılmıştır. Zeytin ağacına daha yakından bakmak, Kutsal Yazılardaki bu kayıtları anlamamıza yardım edecek ve Yaratıcı'ya hamt etme konusunda diğer canlılara eşlik eden bu ağaca karşı takdirimizi artıracak.—[Mezmur 148:7, 9](#).

Dayanıklı Zeytin Ağacı

Zeytin ağacının ilk bakışta özellikle etkileyici bir yanı yoktur. Lübnan'ın heybetli sedir ağaçları gibi başı göklere erişmez. Ardıç kadar değerli bir kerestesi ve badem ağacınıninki kadar hoş görünümlü çiçekleri yoktur. ([Neşideler Neşidesi 1:17; Amos 2:9](#))

Fakat zeytin ağacının en önemli bölümü, yeraltında kalan, görülmeyen kısmıdır. Yüzeyden 6 metre derine ve yatay olarak daha da ileriye uzanan kökleri, ağacın cömertliğinin ve hayatta kalmasının anahtarıdır.

Aşağılarda kalan vadideki ağaçlar çoktan susuzluktan ölürken, bu kökler zeytin ağacının taşlı yamaçlarda kuraklığa dayanmasına olanak tanır. Kökleri, yüzyıllar boyu zeytin vermesini mümkün kılar; öyle ki boğum boğum olmuş gövdesi, sanki yakacak odundan başka bir şeye yaramazmış gibi görüldüğünde bile o meyve verir. Bu dayanıklı ağacın tek istediği, büyümek için yeterince geniş bir alan; soluk alabileceği, havalandırılmış ve zararlı otlarla haşerelere barınak olabilecek diğer bitkilerden arındırılmış bir topraktır. Eğer bu basit istekleri karşılanırsa yalnızca bir ağaç, yılda 57 litre zeytinyağı verecektir.

İsrailoğulları'nın, bu ağacı değerli yağından ötürü sevdiklerine kuşku yok. Zeytinyağı ile yanan kandillerle evlerini aydınlatıyorlardı. ([Levililer 24:2](#)) Zeytinyağı, yemeklerin de vazgeçilmez malzemesiydi. Cildi güneşten korurdu ve İsrailoğulları bu yağ banyo sabunu yapımında da kullanıyorlardı. Buğday, şarap ve zeytin bu toprakların başlıca ürünleriydi. Bu nedenle, zeytin hasadından yeterli ürün alınamaması, İsraili bir aile için felaket anlamına gelirdi.—[Tesniye 7:13; Habakkuk 3:17](#).

Ancak zeytinyağı genellikle boldu. Musa, Vaat Edilen Diyar'a “zeytin yağı diyarı” olarak değindi, çünkü zeytin, muhtemelen bu bölgede en yaygın olarak yetiştirilen ağaçtı. 19. yüzyılın doğa bilimcisi H. B. Tristram zeytinden, “bu ülkenin en karakteristik ağacı” olarak söz etti. Değerli ve bol bulunan bir yağ olması nedeniyle zeytinyağı, tüm Akdeniz bölgesinde uluslararası çapta geçerli, yararlı bir meta olmuştur. İsa Mesih de “yüz bat zeytin yağı” olarak hesaplanan bir borçtan söz etmişti.—[Luka 16:5, 6.](#)

“Zeytin Fidanları Gibi”

Bu yararlı zeytin ağacı Tanrısal bereketler için uygun bir örnektir. Tanrı’dan korkan bir insanın alacağı ödüller nelerdi? Mezmur yazarı, “Evinin içinde karın meyvalı asma gibi olur” diye ilahi söylüyor. Ve şöyle devam ediyor: “Oğulların sofranın çevresinde zeytin fidanları gibi olur.” ([Mezmur 128:3](#)) Bu “zeytin fidanları” nelerdir ve mezmur yazarı onları neden oğullara benzetiyor?

Zeytin ağacının yeni sürgünlerinin devamlı şekilde gövdesinin dibinden çıkması, diğer ağaçlarda görülmeyen bir durumdur.* Yaşlanan ana gövde bir zamanlar olduğu gibi artık bol meyve veremediği zaman, yetiştiriciler birkaç fidan ya da sürgünün, ağacın kalıcı bir parçası haline gelene dek büyümesine izin verirler. Bir süre sonra asıl ağacın çevresinde, bir sofranın etrafındaki oğullar gibi duran üç veya dört güçlü gövdesi olur. Aynı köke bağlı olan bu fidanlar da zeytinin iyi ürün vermesine katkıda bulunur.

Zeytin ağacının bu özelliği, kızların ve oğulların ana-babalarının güçlü ruhi kökleri sayesinde imanda nasıl sağlam şekilde yetiştirilebileceklerini çok güzel örnekler. Çocuklar da büyüdükçe “meyve vermeye” katılır ve ana-babalarını desteklerler. Ana-babalar da çocuklarının kendileriyle birlikte Yehova’ya hizmet ettiklerini görmekten sevinç duyarlar.—[Süleymanın Meselleri 15:20](#).

“Bir Ağaç İçin Ümit Vardır”

Yehova’ya hizmet eden yaşlanmış bir baba için Tanrı’ya bağlı çocuklar sevinç kaynağıdır. Fakat aynı çocuklar, babaları sonunda “bütün dünyanın gittiği yola” gidince kederlenirler. ([I. Kırallar 2:2](#)) Böyle bir aile trajedisini göğüsleyebilmek için Mukaddes Kitap bir dirilme olacağına ilişkin güvence verir.—[Yuhanna 5:28, 29; 11:25](#).

Birçok çocuğu olan Eyub insan ömrünün kısalığının çok iyi farkındaydı. İnsan ömrünü çabucak solup giden bir çiçeğe benzetti. ([Eyub 1:2; 14:1, 2](#)) Eyub mezarı, bir süre gizlendikten sonra hayata geri dönebileceği bir yer olarak görüyordu; bu nedenle çektiği acılardan kurtulmanın bir yolu olarak düşündüğü ölüme özlem duymuştu. “İnsan ölürse dirilir mi?” diye sordu. Ve sonra güvenle şöyle cevap verdi: “Nöbetim savuluncıya kadar, bütün savaşım günlerinde beklerdim, sen [Yehova] çağırırdın, ben de sana cevap verirdim; ellerinin işini özlerdin.”—[Eyub 14:13-15](#).

Eyub, Tanrı'nın kendisini mezardan 'çağıracağına' dair inancını nasıl örnekledi? Bir ağacı kullanarak. Ve yaptığı tanımlamada büyük olasılıkla zeytin ağacına değiniyordu. Eyub, "Bir ağaç için ümit vardır" dedi. "Kesilse yine sürer, ve onun filizleri eksik olmaz." ([Eyub 14:7](#)) Bir zeytin ağacı kesilebilir, ama bu yok edildiği anlamına gelmez. Yalnızca köküyle sökülürse ölür. Ancak, kökleri bozulmadan kalırsa, ağaç tazelenmiş bir güçle yeniden büyüyecektir.

Uzun süreli bir kuraklık, yaşlı bir zeytin ağacını ciddi şekilde kurutsa bile, pörsümüş kütük yeniden canlanabilir. “Kökü yerde kocasa, ve kütüğü toprakta ölse bile; su kokusunu alınca filizlenir, ve bir fidan gibi dal salar.” ([Eyub 14:8, 9](#)) Eyub’un yaşadığı topraklar kurak ve çorak yerlerdi. Ve büyük olasılıkla Eyub oralarda kuru ve cansız görünümlü birçok yaşlı zeytin kütüğü görmüştü. Ancak yağmurlar geldiğinde, böyle ‘ölü’ bir ağaç hayata döner ve köklerinden yeni bir sürgün sanki yeni bir “fidan” gibi çıkardı. Bu olağanüstü yenilenme gücü nedeniyle Tunuslu bir bahçıvan şu sözleri söyledi: “Zeytin ağaçlarının ölümsüz olduğu söylenebilir.”

Kurumuş zeytin ağaçlarının yeniden filizlenmesini özlemle bekleyen bir çiftçi gibi, Yehova da sadık hizmetçilerini diriltmeyi özlüyor. İbrahim ile Sara, İshak ile Rebeka'nın yanı sıra başka birçok sadık kişinin yaşama döneceği zamanı hasretle bekliyor. ([Matta 22:31, 32](#)) Ölülerini karşılamak, onların dolu dolu ve verimli bir hayat sürdürdüklerini görmek ne harika olacak!

Simgesel Zeytin Ağacı

Tanrı'nın merhameti, hem tarafsız tutumundan hem de insanları diriltmek için yaptığı düzenlemeden görülmektedir. Resul Pavlus zeytin ağacını, Yehova'nın ırk ya da geçmiş ayırt etmeden insanlara merhamet gösterdiğini örneklemek üzere de kullandı. Yahudiler yüzyıllardır Tanrı'nın seçilmiş kavmi ve 'İbrahim'in zürriyeti' olmalarıyla övünmüşlerdir.—[Yuhanna 8:33; Luka 3:8](#).

Bir Yahudi olarak doğmak, Tanrısal onay kazanmak için şart değildi. Ancak, İsa'nın ilk öğrencilerinin tümü Yahudi'ydi ve İbrahim'in vaat edilmiş zürriyetini oluşturmak üzere Tanrı tarafından seçilen ilk kişiler olma ayrıcalığına sahiptiler. ([Tekvin 22:18; Galatyalılar 3:29](#)) Pavlus, İsa'nın bu Yahudi öğrencilerini simgesel bir zeytin ağacının dallarına benzetti.

Bedeni Yahudilerin çoğunluğu İsa'yı reddederek, kendilerini “küçük sürü”nün ya da ‘Tanrı’nın İsraili’nin gelecekteki üyeleri olarak yetersiz hale getirmişlerdi. ([Luka 12:32; Galatyalılar 6:16](#)) Böylece onlar, budanıp atılan simgesel zeytin dalları haline geldiler. Onların yerine kimler geçecekti? İbrahim’in zürriyeti olmak üzere MS 36 yılında başka uluslardan insanlar da seçildi. Bu durum sanki yabancı bir zeytin ağacının dallarının “tabii” bir zeytin ağacına aşılması gibiydi. İbrahim’in vaat edilmiş zürriyetini oluşturacak olanlar, başka milletlerden insanları da kapsayacaktı. İsa’nın Yahudi olmayan takipçileri “zeytin ağacının semizliğinin köküne hissedar” olabilirlerdi.—[Romalılar 11:17](#).

Bir çiftçi için yabancı bir zeytin ağacını, bahçede yetişen bir zeytin ağacına aşılamak düşünülemezdi ve “doğaya aykırı” idi. ([Romalılar 11:24](#), *Müjde*) *The Land and the Book* adlı kitap, “iyiyi yabancıye aşıyorsanız, Arapların dediği gibi, o yabancıye *hâkim olacaktır*” diyor; “fakat bu süreci tersine çevirmeyi başaramazsınız.” Aynı şekilde, Yehova “Kendi adıyla anılan bir halk seçmek için ilkin uluslara ilgi” gösterdiğinde, İsa’nın Yahudi kökenli Takipçileri şaşırılmıştı. ([Resullerin İşleri 10:44-48; 15:14](#), *İncil—Çağdaş Türkçe Çeviri*) Ancak bu, Tanrı’nın amacının sonuca ulaşmasının herhangi bir ulusa bağlı olmadığının açık bir işaretiydi. Evet, çünkü “her millette kendisinden korkan ve salâh işliyen ona makbuldür.”—[Resullerin İşleri 10:35](#).

Pavlus, zeytin ağacının sadakatsiz Yahudi “dallar”ı budandığından, kibirlenip itaatsizlik ederek Yehova’nın onayını yitiren birinin başına da aynısının gelebileceğini belirtti. ([Romalılar 11:19, 20](#)) Bu sözler Tanrı’nın inayetinin asla olağan görülmemesi gerektiğini örnekler.—[II. Korintlular 6:1](#).

‘Yağ Sürme’

Kutsal Yazılarda zeytinyağına hem harfî hem de mecazi değinmeler vardır.

Eski zamanlarda iyileşme sürecini çabuklaştırmak üzere yara bereler ‘yağla yumuşatılırdı.’ ([İşaya 1:6](#)) İsa’nın örneklendirmelerinden birine göre merhametli

Samiriyeli, Eriha yolunda önu kesilip soyulmuş adamın yaralarına zeytinyağı ve şarap akıtmıştı.—[Luka 10:34](#).

Bir kişinin başına zeytinyağı sürmek ferahlık ve sakinlik verir. ([Mezmur 141:5](#))
İsa'nın Takipçilerinin cemaatinde ruhi rahatsızlıkları ele alan ihtiyarlar, cemaatten birini 'Rabbin ismile yağla meshedebilirler'. ([Yakub 5:14](#)) İhtiyarların, Kutsal Yazılara dayanan sevgi dolu öğüdü ve ruhen hastalanmış kardeşleri için ettikleri yürekten dualar, zeytinyağının yatıştırıcı etkisine benzetiliyor. İlginç olarak, İbranice bir deyimde iyi bir insan, bazen "halis zeytinyağı" olarak adlandırılır.

“Allahın Evinde Yeşil Zeytin Ağacı”

Yukarıda sayılan noktalar açısından bakıldığında, Tanrı’ya hizmet edenlerin zeytin ağaçlarına benzetilmesi şaşırtıcı değildir. Davud “Allahın evinde yeşil zeytin ağacı gibi” olmayı istemişti. ([Mezmur 52:8](#)) Eski İsraili ailelerin evlerinin etrafında genelde zeytin ağaçlarınının bulunması gibi, Davud da Yehova’ya yakın olmayı ve Tanrı’ya övgü getiren meyveler ya da işler ortaya koymayı istedi.—[Mezmur 52:9](#).

On iki sıptlık Yahuda krallığı Yehova'ya sadık kaldığı sürece “iyi meyvası ile güzel, yeşil zeytin ağacı” gibiydi. ([Yeremya 11:15, 16](#)) Fakat Yahuda halkı, Yehova'nın ‘sözlerini dinlemek istemeyip, başka ilahların ardından gittiğinde’ bu ayrıcalıklı konumlarını kaybettiler.—[Yeremya 11:10](#).

Tanrı'nın evinde ‘yeşil bir zeytin ağacı’ olmak için Yehova'ya itaat etmeli ve tedibini kabul etmeye istekli olmalıyız; çünkü bu tediple Yehova bizi bir anlamda “budayıp”, İsa'nın Takipçilerine özgü daha çok meyveler ya da işler verebilmemize fırsat tanıyor. ([İbraniler 12:5, 6](#))

Üstelik, kuraklık sırasında hayatta kalabilmek için nasıl bir zeytin ağacınının uzaklara dek giden kökleri olması gerekirse, bizim de deneme ve zulümlere dayanabilmemiz için ruhi köklerimizi kuvvetlendirmemiz gerekir.—[Matta 13:21; Koloseliler 2:6, 7.](#)

Zeytin ağacı, belki dünya tarafından değil ama Tanrı tarafından tanınan İsa'nın sadık Takipçilerini çok güzel simgeler. Böyle bir kişi bu sistemde ölürse, gelecek yeni dünyada yeniden yaşayacaktır.—[II. Korintoslular 6:9; II. Petrus 3:13](#).

Her yıl ürün veren ve neredeyse yok edilemeyen zeytin ağacı, bize Tanrı'nın şu vaadini hatırlatır: “Kavmımın günleri ağacın günleri gibi olacak, ve seçtiklerim kendi ellerinin işini eskitecekler.” ([İşaya 65:22](#)) Peygamberlik niteliğindeki bu vaat Tanrı'nın yeni dünyasında gerçekleşecektir.—[II. Petrus 3:13](#).

Zeytinyağının sağlık için faydaları İncil'deki yaratılış kısmında da geçer. Âdem acı içerisinde olduğundan yakınınca, Allah Cebrail yoluyla ona bir zeytin ağacı gönderip, ona zeytini sıkıştırıp yağını çıkartmasını ve bu yağı içmesinin hastalıklarına deva olacağını söyler.

Dünyanın büyük dinlerinin ortaya çıktığı Ortadoğu'da zeytinyağının çeşitli dinsel ritüellerde kullanılması oldukça yaygındır. Çok tanrılı dönemlerde insanlar değişik amaçlarla değişik tanrılara zeytin sunarlardı. Bir rivayete göre Hz. Musa hasat süresince zeytin bahçelerinde çalışan erkekleri askerlikten muaf tutardı. Hristiyanlıkta İsa'ya atfedilen Mesih sıfatı mesh edilmekten, yani yağ ile ovulmaktan geliyor. Mesih, yağ ile ovulmuş anlamında, İsa'nın seçilmişliğini belirtmek için bir sıfat olarak kullanılmıştır.

İnsanlığın zeytin ağacı ile tanışması başka bir efsaneye göre Hz. Âdem ölümünün yaklaştığını hissedince oğullarından Şit'i cennet bahçesine gönderir. Cennet bahçesinde bekçilik yapan melek, bilgi ağacından üç tohum koparır ve Şit'e verir. Tohumları öldüğünde Âdem'in ağzına yerleştirmesini söyler. Ölümünden sonra Âdem'in mezarından Akdeniz kıyılarının vazgeçilmez ağacı, servi, sedir ve zeytin filizlenir.

Zeytin ağacıyla ilgili efsanelerde ortak olan bir nokta var: insanlar zeytin ağacında hep Tanrısal ve kutsal bir yan buldular. Hıristiyanlar zeytini talih ve barış işareti olarak kabul ederler. Peygamberimiz Hz. Muhammet ise bir hadisinde “ Zeytinyağı yiyin ve ağrıyan yerlerinize sürün, çünkü onda yetmiş hastalığa çare vardır. Bunlardan biri de cüzzamdır. Kur’an-ı Kerim’in Tin süresinde “ant olsun incire ve zeytine” denilerek zeytin ağacı üzerine yemin edilerek onurlandırılır.

Kuran'da zeytinyağının aydınlık verici özelliği Nur süresinde Allah'ın ışığıyla benzeştirilmiş “ Allah göklerin ve yerin nurudur. O'nun nuru içinde bir kandil bulunan bir oyma hücre misalidir. Kandil, bir sırça fanus içindedir. Bu sırça sanki inceden bir yıldızdır; ne doğuya, ne de batıya nispet edilen mübarek bir zeytin ağacından tutuşturulur. Onun yağı hemen hemen ateş dokunmasa bile ışık verir; nur üstüne nur!”

Kur'an-ı Kerim de zeytin ağacının Sina dağından geldiği, meyvelerinden yağ elde edildiği ve yağın yemeklere lezzet vermek için kullanıldığından bahsedilmektedir. Camiler, içinde zeytinyağı yakılan avizelerle donatılmıştır. Ramazan gecelerinde büyük şehirlerdeki camileri süsleyen mahyalar da zeytinyağı kandilleriyle aydınlatılmış.

Yine onunla Tûr-i Sinâ'dan çıkan, (meyvası) yağlı olarak biten,
yiyenlerin (yağına ekmeklerini) batıracakları bir (zeytin) ağac(1)
yetiştirdik. Müminin süresi 20. ayet

NUH TUFANI

Dünyanın birbirinden çok uzak yörelerindeki inanç sistemlerinde de tufan olayından söz edildiği belirtiliyor. Birbirlerinden ne kadar uzakta olurlarsa olsunlar, eski kavimlerin tufan efsanelerinde belirli ortak noktalar olduğu görülür. Tufandan sonra ise sağ kalanların olayı kendilerine göre yorumladıkları anlaşılıyor. Daha doğrusu her kavim yaşadığı tufan olayını kendi inanışları doğrultusunda değerlendirmiştir. Tufan olayına ilişkin en ayrıntılı bilgilere iki büyük kutsal kitapta, Kuran-ı Kerim de ve Tevrat ta rastlanır.

Tevrat'a göre; Ağrı'da tufanın olduğu sırada Nuh peygamberin 600 yaşıında olduğu anlatılır ve Kuranı Kerim deki ifadelerin aynılarına rastlanır. Fakat Tevratta geminin Cudi Dağına değil, Ağrı Dağı üzerinde kaldığı belirtilir. "Kendine gofer ağacından bir gemi yap; gemide odalar yapacaksın ve onu içeriden ve dışarıdan ziftle ziftleyeceksin.

Ve onu şöyle yapacaksın: Geminin uzunluğu 300 arşın (135 metre), genişliği 50 arşın (22,5 metre) ve yüksekliği (13,5 metre) olacaktır.. Ve Rab Nuh'a dedi: Sen bütün evindekilerle gemiye gir, çünkü seni önümde bu nesil için salih gördüm." (Tevrat, Tekvin bölümü, 6,7,8). Tevrat ta daha sonra yağın yağmurların 40 gün 40 gece sürdüğu, suların karaları ve dağları kapladığı anlatılır. Nuh Peygamber in 601 yaşında olduğu yılın ilk ayının ilk gününde sular çekildi. Gemi dağın üzerine oturmuştu.

Sorularınız varsa cevaplayayım.

Daha sonra aklınıza soru gelirse lütfen yüz yüze, e posta veya telefon yoluyla ulaşınız.

Bu ders notları zeytincilik programı öğrencileri, Kursiyerler, sektör temsilcileri, diğer üniversitelerde okuyan önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri ile araştırmacılara yönelik hazırlanmıştır. Daha detay bilgiye ulaşmak isterseniz lütfen iletişime geçiniz.

DERS NOTLARI SÜREKLİ YENİLENMEKTEDİR.
LÜTFEN DAHA ÖNCE İNDİRDİĞİNİZ DERS NOTU VARSA
YENİ TARİHLİ OLAN DERS NOTUNU TERCİH EDİNİZ.
NOTLARDA HATALI ve
EKSİK BİR YER GÖRDÜĞÜNÜZDE LÜTFEN BİLDİRİNİZ.

Dr. Mücahit KIVRAK

0 505 772 44 46

kivrak@gmail.com

www.zeytin.org.tr

www.mucahitkivrak.com.tr

Sosyal medya iletişim

<https://www.facebook.com/mucahit.kivrak>

<https://twitter.com/zeytinist>

<https://instagram.com/zeytinist/>

<https://www.youtube.com/channel/UCNDXadH7jpB0FVRLbEvtqHA>